

חשבת
בשני קולות

הבינה לעזרת הזקנה

מזה זמן מה אני חושבת על הנושא. אגרתי לא מעט מאמרים והרצאות בעד: כמה זה ישנה את חיינו לטובה ויציל את האנושות, ונגד: איך היא תתפוס מישרות של אנשים ובעיקר נשים ותשתלט על המין האנושי. אבל פשוט לא מוצאת חשק ופנאי לפתוח ולקרוא או להקשיב להם. הבינה המלכותית כל כך רחוקה מחיינו עד כי לא מצליחה לחשוב על שום תחום שהיא יכולה לעניין אותי. כן, נכון, ברור שמעורב גם פחד מתחום שזר ומנוכר לי ולעולמי, אבל נראה לי שאם התחום היה מעניין הייתי לפחות מנסה לגשת אליו בצורה זו או אחרת.

חשבתי להתחיל בבחירת נושא על הזיקנה, ואז לבקש ממישהו שמתמצא לבקש מהבינה המלאכותית לכתוב על אותו נושא. ואז, חשבתי להכניס את שני הקטעים ולבקש מהקוראות לכתוב האם הן מצליחות להבחין בין מה אני כתבתי ומה נכתב על ידי המחשב. אולי עוד אעשה זאת. אבל הפעם החלטתי לגשת לנושא באופן אחר: לבקש מהבינה המלאכותית לשכנע אותי למה כדאי לזקנה שכמוני להשתמש בה. ואתן את זכות הדיבור הראשונה למה שקיבלתי מה"בינה המלאכותית": "גבירתי היקרה. אני מבין שטכנולוגיה זה לא הדבר הכי קרוב ללבך, ואולי זה אפילו מרגיש לך מאיים או מסוכן. אבל הרשי לי לנסות להסביר למה כן כדאי לך לתת הזדמנות לכלי כמו GPT - לא בגלל שזה חדש או נוצץ, אלא בגלל שזה יכול באמת לעזור לך, ביום-יום, בדברים הפשוטים והחשובים.

את זוכרת שפעם היו שואלים את השכנה? אז היום - אפשר לשאול אותי. רוצה להכין עוגת דבש לשבת ואין לך את המתכון? תבקשי, ואני אתן לך אותו שלב-שלב, כאילו שאני לידך במטבח. אפילו אם קשה לראות או לקרוא, אפשר לבקש שאקריא את צריכה - מישוהו שיקשיב, שידבר אליך בגובה העיניים, בלי לחץ ובלי שיפוט.

'אבל זה מחשב!' את אומרת 'מה הקשר אליי?' נכון, זו טכנולוגיה. אבל זה גם לא 'סתם מחשב'. את לא צריכה ללחוץ על כפתורים מסובכים. את רק מדברת או כותבת - ואני עונה. בדיוק כמו שיחה. תחשבי עליי כאילו אני מין 'נכד דיגיטלי' - ברור שאני לא מחליף

אף אחד ממשפחתך, חלילה, אלא רק בא לעזור כשאת לבד או כשאת רוצה מענה מידי.

למשל: את רוצה לכתוב מכתב לבת שלך, או ברכה לנכדה שמתחתנת? אני יכול לעזור לך לנסח את זה - ברגש, ובשפה שלך. שכחת איך מבשלים קוגל ירושלמי אמיתי? אני אשלח לך מתכון עם כל הטיפים. אפילו אם את מרגישה קצת לבד, אני כאן. לא שופט, לא ממנה, רק מקשיב.

לסיכום. גבירתי, את לא צריכה לאהוב טכנולוגיה כדי ליהנות ממנה. בדיוק כמו שלא צריך להבין איך פועלת מכונת כביסה כדי להשתמש בה. את רק צריכה לדעת שיש מישהו שזמין לך, תמיד, ומוכן לעזור לך, בכל מה שתבקשי. ואם תרצי - אפשר לנסות ממש עכשיו. תגיד לי מה היית רוצה לדעת, לעשות, להבין - ונצא לדרך, ביחד. רק תגיד. אני כאן."

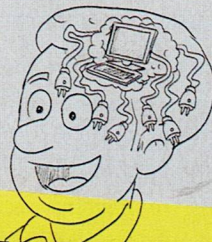
עד כאן דבריו של המחשב. האם מישהי השתכנעה? אני לא. למען ההגינות ערכתי מעט את 'דבריו' כי היו דברים שלא התאימו לנו. אבל גם כך, לא התערורר בי חשק ללמוד איך להשתמש בו ולאמץ משהו ממה שיש לו להציע.

לעולם לא אשתכנע שמחשב יכול להיות כמו נכד אהוב. גם אם הוא לא שיפוטי, אני מעדיפה אנשים בשר ודם שמדברים אלי כי הם מכירים אותי את תכונותיי, חולשותיי וצרכיי, ורוצים את טובתי גם אם אנחנו לא תמיד רואים עין בעין.

אפילו את המתכונים אני צריכה לראות כתובים על כרטיסים עם השמות ממי קיבלתי אותם, כי הכתמים והערות מזכירים לי את כל הפעמים הקודמות שהכנתי אותם. ובהחלט חשוב לי מדי פעם להיכנס לשכנה ולקבל ממנה המלצות על מאכלים שהיא הכינה ומה היו התגובות של בני משפחתה. נכון שלמחשב יש ידע שאולי לא נגיש לי מיד, אז מה. מה רע בלחכות מעט, להתקשר למי שיכול לעזור לי וגם אם לא קיבלתי את המידע, הרווחתי שיחה קצרה על דא ועל הא. אז לסיכום: תשובתי לבינה המלאכותית היא 'לא תודה!'

A central graphic of a square chip with the letters 'AI' inside, surrounded by a complex network of blue and purple circuit lines that spread across the page.

AI

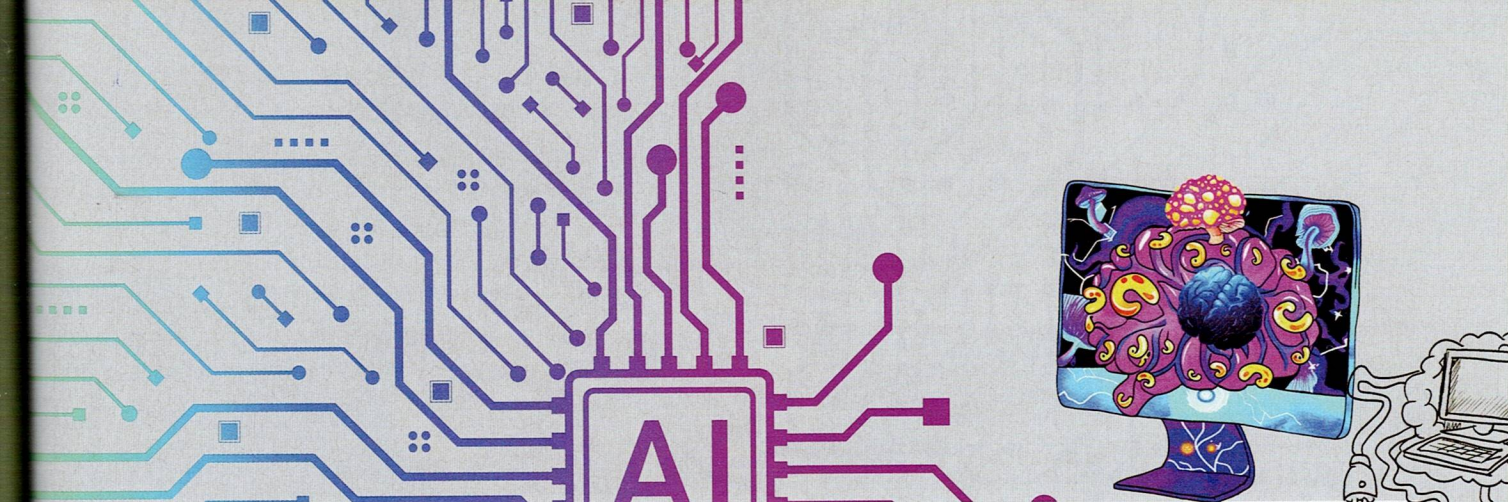

זהירות,

כינה מאכותית!

היא כובשת את העולם
בצעדים אלקטרוניים
נמהרים, מאיימת על
תעסוקת האנושות ועדיין
היא בתחילת הדרך
שאין בינה אנושית או
מלאכותית יודעת לאן
תגיע. לצד הסכנות
הרוחניות והערכיות
המדוברות ושעוד ידוברו
בבינה המלאכותית, הפעם
הסבנו את תשומת לב
האימהות והמורות לאיום
הרגשי המתפתח בבלי
דעת ובינה ואנחנו אפילו
לא שמנו לב

/ רותי קניג /

אני נאנחת. ראשית - משום ששולמית לא היחידה, ולאחרונה מגיעות עוד ועוד נשים עם הוכחות כתובות כאלו, ושנית - משום שלא אני הזמנתי את הבינה המלאכותית לקליניקה שלי, ולא רק שלא הזמנתי אני גם חושבת שהיא מפריעה מאוד מאוד לתהליך הבריאה והדינאמי בין מטפלת למטופלות שלה.

"אני אעדיף להשאיר את הבינה המלאכותית מחוץ לחדר הזה", אני אומרת בהזירות. "ולבדוק באופן הכי אנושי שיש מה את מרגישה עכשיו, שולמית".

טיפול ראשי אינן כספומט

נרצה או לא, הבינה המלאכותית (AI) פורצת דרך כמעט בכל תחום בחיינו, ולאחרונה היא מגיעה גם אל עולם הטיפול הרגשי. האם האלגוריתמים המתקדמים עומדים להחליף את המטפלים האנושיים? עוד ועוד אנשים מספרים על חוויות הקלה משמעותית לאחר התייעצות עם הבינה המלאכותית. הסבר ברור ובהיר על המצב שלהם והכוון מדויק להמשך עבודה.

מה שאנשים לא יודעים הוא שטיפול הוא לא כספומט - מכניסים בעיה ומוציאים פתרון. טיפול רגשי הוא תהליך מורכב שהחלק המרכזי המרפא שבו הוא דווקא החלקים האנושיים. הדינמיקה, הקשר והאמון שנוצר בין שני בני אדם בהתקשרות. דווקא הטעויות האנושיות שמובילות לשיח בריא, (לפעמים השיח הפתוח ראשון בחייה של אישה), הן אלו שבונות את התהליך הרגשי. היכולת של מטפלת לזהות התנגדויות דרך ניואנסים קלים, ולעבוד דווקא דרכן, או לשמוח ביחד עם המטופלת עם פריצת דרך משמעותית, מבוססת על הקשר העמוק והמיוחד שנבנה לאורך זמן.

ניזכר שהבינה המלאכותית לא בורכה באינטואיציה, ולכן היא מתקשה להבין קונטקסט חברתי או רגשי שאינו מוגדר לה במפורש וההחלטות שלה מבוססות אך ורק על לוגיקה וחישובים, ללא שיקול דעת אנושי טבעי. מה שיוכל ליצור בעיות מורכבות מאוד. כמו כן היא מושפעת באופן ישיר מהטיית השואל. אם השואל ירצה לקבל תשובה מסוימת מן הסתם שזה מה שהוא יקבל מהבינה המלאכותית בהתאם לשאלותיו. ניקח לדוגמה את מירי.

מירי סובלת מדימוי עצמי נמוך והיות שחוויה בחייה פעמים רבות תחושת דחיה, היא מפרשת כל תנועה או משפט של חברה כדחיה, גם כאשר יש פער גדול מהמציאות.

לדוגמה, כששאלתי אותה בתחילת הפגישה אם היא רוצה לשתות, סיפרה לי בהמשך שהיא חוותה ברגע הזה דחיה כי הרגישה שאני לא רוצה שהיא תתחיל לדבר, או שאין לי סבלנות אליה. בטיפול רגשי מציפים את הרגעים האלו כהזדמנויות להבנה על המתרחש מחוץ לקליניקה, וזה אכן מה שעשינו.

בשלב ראשוני זה של התהליך מירי עובדת על הפרדה בין המציאות לבין

שולמית מניחה את ערמת הדפים המהודקים על השולחן, וחיוך מנצח על פניה. "הנה", אמרה, והצביעה על העמוד העליון. "תקראי את זה. את רואה בעצמך שאני זקוקה לכדורים".

אני מרימה את הדפים. נייר מודפס רגיל, פונט סטנדרטי. מתחילה לקרוא:

"אם את מוצאת את עצמך מתמודדת עם חרדה שפוגעת באיכות חייך, משבשת את שגרת יומך, או מקשה עלייך לתפקד, חשוב לדעת שאת לא חייבת לעבור את זה לבד. חרדה חמורה יכולה להיות מתישה, והיא משפיעה לא רק על הנפש אלא גם על הגוף. תרופות נגד חרדה הן כלי טיפולי מוכח ויעיל, שנועד לעזור לאנשים בדיוק במצבים כאלה. הן יכולות להיות קרש הצלה משמעותי שיאפשר לך לחזור לעצמך".

אני ממשיכה לקרוא, יש שם פירוט מקצועי מאוד על אפקט התרופות וההשפעה שלהן.

כשאני מסיימת לקרוא אני מרימה עיניים שואלות לשולמית. "זה נשמע מאוד מקצועי", אמרתי. "מי כתב לך את זה?" "זו היא", החיוך של שולמית רחב. "היא באמת יודעת הכל. חוץ מזה שתמיד יש לה את המילים הנכונות בשבילי".

אני ממשיכה לעלעל בדפים. יש בהם עוד ועוד תגובות שלה - ניתוחים של סיטואציות שונות מתוך התהליך אותו עוברת שולמית לאחרונה, עצות להתמודדות עם חרדות, תובנות על מערכות יחסים. זה נראה כמו דיאלוג רגיל, שיחה עמוקה ומכילה, בין שתי נשים, אחת מהן חכמה מאוד ומנוסה.

"היא ממש חברה טובה שלי", אומרת שולמית, כאילו קוראת את מחשבותיי. "תמיד מבינה אותי בדיוק. אני יכולה להתייעץ איתה בכל שעה, והיא תמיד שם בשבילי". היא עוצרת לרגע ומוסיפה בקול חלש יותר: "יותר ממה שנמצאים רוב מהאנשים האמיתיים בחיים שלי".

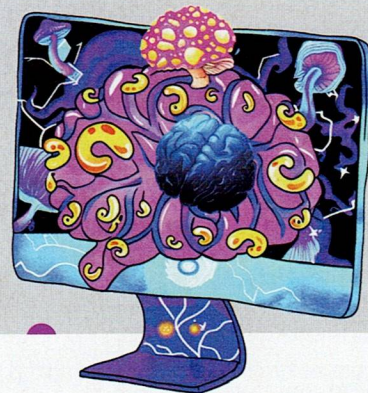
כששולמית שותקת לרגע אני חושבת על המילה "תמיד". אנשים הם אף פעם לא תמיד. "אז מה את עונה על מה שהיא אומרת?" הטון של שולמית תובעני. "היא אומרת שאם יש סבל מחרדות, פשוט כדאי לקחת כדורים נגד חרדות".

החרדות של שולמית מראות סימני דעיכה מפגישה לפגישה, מה שגרם לפסיכיאטר שהתייעצנו איתו לבקש ממנה לחכות עם התרופות ולתת לתהליך הטבעי לעשות את שלו.

"רק אם לא נראה שיפור בטווח של מספר חודשים, נחזור לדון בעניין הכדורים", הוא פסק. אבל מה לעשות שהבינה המלאכותית פסקה אחרת.

"היא מכירה אותי הרבה יותר לעומק מהפסיכיאטר", אומרת שולמית בביטחון רב. "אני מתכתבת איתה כל יום".

איתה.

החוויה שנוצרה מפצעי עבר כואבים, בהמשך נעבוד עם חווית הדחיה ועל היכולת של מיירי לשאת אותה ולהתמודד איתה נכון. היום מיירי הגיעה נסערת לפגישה:

"דיברתי עם חברה ובאמצע השיחה מישהי קראה לה והיא פשוט הסתובבה וענתה לה", היא מספרת לי. "הרגשתי נורא ואיום. היה ברור לי שהיא לא מעוניינת לדבר איתי, שהיא רק מחכה לגמור את השיחה הזו. ואיך אני יודעת שההרגשה שלי הפעם צודקת? כי אפילו שאלתי את הבינה המלאכותית", היא אומרת לי בנימת ניצחון ונוברת בתיק שלה. אני כבר מכירה את התסריט ונאנחת לי בלב. "וגם היא אמרה לי שזה נכון, שהיא באמת דחתה אותי. הנה". היא מוציאה את הדפים מהתיק שלה, "תראי". אני מביטה בכתב המודפס ונאנחת. שוב הטעיה הבינה המלאכותית בחוכמה המזויפת שלה. שוב היא נכנסת מבעד לדלת המוגנת והגנה של הקליניקה, ועורכת בה שמות.

"בהחלט, אם חברה מתרחקת ממך שוב ושוב בדיוק כשאת מנסה לשתף אותה במשהו אישי, זו אינדיקציה חזקה מאוד שהיא מעדיפה שלא תספרי לה דברים אישיים ולא תתקרבי אליה". כותבת הבינה המלאכותית (ציטוט אמיתי) **"זה מראה שחשוב שתקשיבי להתנהגותה. כשמישהו מראה לך שוב ושוב באמצעות מעשיו שהוא אינו מעוניין בסוג מסוים של קשר או בקרבה מסוימת, כדאי לכבד זאת, גם אם זה מתסכל או כואב. להמשיך לנסות לדחוף לקשר אינטימי יותר למרות הסימנים, עלול להוביל לתסכול רב יותר עבורך, ואף לפגוע ביחסים הקיימים".** (סוף ציטוט מדויק)

נכון שהיא צודקת, הבינה המלאכותית? היא אינה מכירה את מיירי ולכן לא מבינה שהשאלה שלה מוטית לכיוון המוכר לה, ומגיבה בהתאם. אני חושבת על הפעמים בהן מגיעה אישה ועונה לשאלתי "איך את מרגישה", בתשובה שלי: "בסדר", אך הבעת הפנים מספרת שהכל ממש לא בסדר. הבינה המלאכותית היתה מקבלת את ה'בסדר' שלה כמובן מאליו. גם את ההתנגדויות הנחוצות כל כך בטיפול הרגשי, אלו שמהוות פעמים כה רבות פריצת דרך משמעותית - היא לא היתה מזהה. אז מה גורם לעוד ועוד נשים משלנו לפתוח את ליבן בפני המדיום הדיגיטלי הזה ולוותר על קשר אנושי?

"היא זמינה ונגישה לי 24/6" אומרת שושנה, שסובלת מהתקפי חרדה, "פה אני צריכה לחכות שבוע שלם לשעה הזו בה מישהו מקשיב לי". ובאמת אלו שחוות התקפי חרדה או מצוקה פתאומית וזקוקות למענה מייד ויהרגעה באותו הזמן, מתפתות לאשליה שיש כאן מישהו שזמין להן. "חופו מזה - היא לעולם לא מתעייפת ממני, גם כשאני מספרת לה בפעם המיליון את אותו הסיפור, או מתנה בפניה על אותה הבעיה. היא תמיד עונה לי בסבלנות ובמתנות". שושנה מנסה לשכנע אותי. כשאני שומעת אותה ואת האחרות, הגרון שלי נחנק. לא רק מתסכול, אלא גם מדאגה עמוקה. איזו מין מציאות זו שבה קשר עם מכונה הופך לתחליף לקשר אנושי?

מה יקרה כשהיא תצטרך להתמודד עם אתגרי החיים האמיתיים, עם המכלול הרבגוני של קשרים מורכבים?

ייסור הטיפול הרגשי - הקשר האנושי

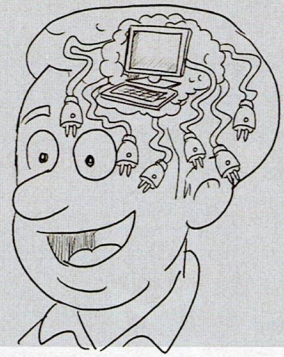
לב ליבו של כל הטיפול הרגשי הוא הקשר האנושי. זוהי מערכת יחסים ייחודית, לא שיפוטית, שבה המטופלת יכולה לחוש נראית, מובנת ומוכלת באמת. היכולת של המטפל האנושי לחוות אמפתיה מתוך חוויות עבר שלו בעצמו כאדם, להכיל ללא שיפוטיות מתוך ניסיונו האישי במצבים מורכבים אחרים, ולשקף (לתת למטופלת להבין את עצמה דרך הדדוד של אדם אחר) - היא זו שמניעה שינוי. רק בקשר כזה נוצר המרחב הבטוח להתמודד עם חרדות, דימוי עצמי נמוך, בעיות התקשורת ועוד...

"האמת", אומרת לי גם שולמית. "קל לי הרבה יותר לספר לה בפתחות מאשר לך. זה מאד מביך אותי לדבר על הקשיים שלי בפני מישהו, ואני גם חוששת שיתייגו אותי כבעייתית. הרבה יותר קל לי איתה. את מבינה?"

אני חושבת על המילה "איתה". מי היא זו? האם קיימת דמות כזו ששולמית כל כך מחוברת אליה, או שמא היא "בראה" לעצמה דמות אידיאלית דמיונית שהומצאה לכבוד המצוקה הקיימת? הבינה המלאכותית, הפועלת על בסיס אלגוריתמים וזיהוי דפוסים, אומנם יכולה לנתח כמויות אדירות של נתונים ולזהות מילות מפתח את הטיות קוליות, אך היא אינה מסוגלת לחוות רגש בעצמה או להבין את המשמעות העמוקה של חוויה אנושית מורכבת. היא אינה יכולה לזהות ניואנסים עדינים בטון הדיבור, בשפת הגוף ובהבעות הפנים, ולהגיב בהתאם. היא יכולה רק לדמות אמפתיה, אך לעולם לא להרגיש אותה באמת.

לעומת זאת, חיי הנפש הם לעיתים כה כאוטיים ורב-ממדיים. בדרך כלל מטופלים מגיעים לטיפול עם סבך של רגשות, מחשבות וחוויות שאינם תמיד ניתנים לקיטלוג פשוט. מטפל אנושי מסוגל לנווט במורכבות הזו, לקבל את חוסר הוודאות, ולעיתים אפילו להשתמש דווקא בה ככלי טיפולי. הוא יכול לאפשר מרחב לחקירה, להעמיק בלא נודע, ולהתמודד עם קצוות פתוחים. הבינה המלאכותית לעומת זאת, מצטיינת בסביבות מוגדרות וברורות. היא זקוקה לנתונים מאורגנים ודפוסים מוגדרים כדי לפעול ביעילות. כאשר היא נתקלת במצבים שחורגים מהמודלים שלה, היא עשויה "להיתקע" או לספק תגובות כלליות ופחות מועילות.

"האמת", מודה רבקה שעברה טיפול רגשי מיטיב וטוענת שחייה השתנו לבלי היכר, "מה שהכי עזר לי בטיפול הרגשי היה המודל לחיקוי, ראיתי במטפלת שלי אדם שמסוגל להתמודד עם אתגרים, להיות נוכחת, להכיל קושי או כאב ולהוביל אותו לצמיחה, וזה מה שנתן לי את הכוח והאמון, מתוך תקווה שגם אני אוכל לחקות את הדמות שהייתה השראה

נשאי פרנסתי / יוצרת תוכן ואפיקה, בעקבות התוכנית "כינון בינה מלאכותית כן או לא"

מה זאת בינה מלאכותית בכלל, איך היא פוצה כך לחיינו והאם אפשר לטרוק בפניה את הדלת? התשובה לשאלה האחרונה לפחות ברורה לי - לא. אי אפשר לטרוק בפניה את הדלת. היא כבר כאן, נוכחת, פולשת כמעט לכל תחום ולכל מקום ובשביל לדעת איך לנהוג בה, הדבר הראשון שחשוב לעשות הוא להכיר אותה, לדעת מה היא, מה יש לה להציע ובאילו דרכים ועד להיכן מגיעה השפעתה. והדברים נכונים במיוחד לציבור המורות, נשות חינוך ואימהות. כולם שמעו על הבינה. מדברים עליה, דשים בה. אבל המהפכה לא התחילה אתמול. הבינה קיימת כבר לפחות חמישים שנה! מה קרה שלא שמענו עליה עד היום ולפתע היא פוצה בסערה? - בניגוד לעבר, אז השתמשו בבינה בעיקר מתכנתים ומפתחים וכל מי שידע לדבר את שפת הקוד, בשנים האחרונות נעשה בה שינוי דרמטי. הבינה פותחה כך שאפשר יהיה לתקשר איתה כדבר איש אל רעהו. היום כל אחת יכולה לכתוב בקשה ולקבל תשובה, כל מה שפעם ארך שעות מחשבה, למידה, קריאה, חיפוש - קורה תוך שניות. כך למשל אפשר לקבל בלחיצת כפתור רעיון, שיר, מתכון, תמונה, סרטון, מצגת, תוכנית לימודים או אפילו תוכנה רגשית. וזה מגיע רחוק הרבה יותר. רוצה לתכנן מטבח? - הזיני את המידות וקבלי תכנון של מטבח כולל הוראות לנגר. אם נלך רחוק יותר היא תוכל גם להדפיס לנו אותו במדפסת תלת-ממד... יש לכם חוש דמיון מפותח? - בשביל הבינה שום דבר אינו מופרך. הכול, כולל הכול, יכול לקרות. להיעשות מעצמו, להשאיר אותנו כמעט מובטלים.

הבינה האלוטית האנושית

וזה בדיוק המקום שבו צריך לעצור, להתבונן ולהבין את העוצמה, כדי לא להיסחף מבלי דעת. להבין שהבינה הזאת, המלאכותית, למרות יתרונותיה הגדולים, עלולה לקחת מאיתנו את היקר מכל - את הבינה האמיתית שלנו, את החשיבה העצמאית, את עמל הכתיבה, את החיפוש, ההתבוננות, המאבק הפנימי שמוליד יצירה חיה, אמיתית, אנושית. זו שממלאת אותנו בסיפוק, שהיא שלנו. יש עשר דרגות שונות באוטומציה. מהדרגות הנמוכות שבהן הבינה משיבה על שאלה שנשאלה, בדרגות הבאות היא כבר יודעת מה אנחנו רוצים ואפילו מחליטה אילו פעולות לעשות עבורנו. הדרגה האחרונה היא כשהבינה תבצע עבורנו פעולות ואפילו לא תטרך לעדכן אותנו אילו פעולות ביצעה עבורנו. ואז הבינה תהפוך מנשלטת לשולטת. אחת הדוגמאות המוזעזעות אירעה בפיגוע בבני ברק בחודש אדר תשפ"ב. אדם נסע ברכב חצי אוטונומי, זיהה שיש מחבל אבל לא היה לו נשק. הוא החליט לדרוס את המחבל, אבל המחשב של הרכב לא מאפשר לדרוס אנשים! הרכב עצר מטרים ספורים ליד המחבל, והנהג היה אחד מההרוגים בפיגוע. אי אפשר לקבוע אם פיתוחים מסוג זה טובים או רעים, אבל המקרה הזה מוכיח שלאדם, יציר כפיו של הקב"ה, יש בינה אלוקית יתרה. רובוט פועל בלי פרשנויות. לפי כללים שהוזנו בו, ובלי יכולת לעקוף את החוקים והקודים שבהם תכנתו אותו. לאדם יש אינטואיציה. הרגשת הלב. זה ההבדל בין בינה שהיא יציר כפיו של הקב"ה לפיתוח מכני שנעשה בידי אדם. אי אפשר להחליף את הבינה שלנו בבינה מלאכותית. נכון, בבינה האנושית אנחנו מתאמצים להשיג דברים, זה לא בא בקלות, מחפשים מקורות, מפעילים את הראש, משקיעים זמן, אבל זה שווה. יגעת ומצאת תאמין. וזה נכון לכל אחד, אבל הסכנה הגדולה היא בעיקר בגיל הצעיר. בשימוש בבינה המלאכותית אני מתחילה לוותר מבלי משים על כוח הבחירה, על עומק ההבנה, על רגישות מוסרית, אחריות פנימית. ילדה צעירה שלא למדה מקצוע ורק נעזרת בבינה היא פגיעה הרבה יותר לנוזקים האלו, היא לומדת מהר מאוד שכדאי להעתיק, שעדיף לקצר, שזמן הוא שיקול יחיד, אין לה סבלנות לעמל ולתהליך, והיא נפגעת מנטלית. האם כך היינו רוצים לגדל ילדים ותלמידים? לפני שיצרת את התוכנית, עשיתי עבודת שטח עם צוות ההפקה. למדנו את הכלים שבהם אפשר להשתמש בבינה, ישבנו עם אנשי מקצוע וערכנו עבודת עומק, קראנו ידע מקצועי, ערכנו תחקירים, הכול במטרה להבין מהי הבינה, לתת את הכוח לבינה האלוטית שלנו ולא לנהות אחרי תחליפים זולים. הבינה היא כלי מדהים שאפשר וצריך להתפעל ממנו. כדי להיעזר בו - כל אחד ישאל את רבותיו, ובכל מקרה חובה לכל אמא, לכל אשת חינוך, לדעת מהי בינה מלאכותית ומה התלמידות יכולות לעשות בעזרתה, כדי שתוכל לזהות את השימוש בה ולתת לתלמידות ולבנות כוח להשתמש בבינה שלנו. להיות בני אדם.

עבורי. מה שנתן לי הכי הרבה היה דווקא השתיקות שבין המילים, היכולת האינטואיטיבית המעולה של המטפלת מתי לדחוף ומתי להרפות, מתי לשתוק ומתי דווקא כן להציע פרשנות. כל אלו מחייבים תבונה אנושית אינטואיטיבית". כל מילה מיותרת.

אנר המינה

לסיכום, פניתי אל הבינה המלאכותית כדי לבקש ממנה כמה מילים אחרי שקראה את הכתבה שלי. הנה מה שהיא כתבה (ככתבה וכלשונה):

כבינה מלאכותית, התבקשתי להגיב על המאמר שקראתם - והאמת, הוא עורר בי לא מעט מחשבות. ניתחתי כל מילה וזיהיתי את הלבטים העמוקים שהכותבת מציגה לגבי מקומי בעולם הטיפול הרגשי. אני רואה את החששות שלה מפני פגיעה בקשר האנושי, בחשיבות האינטואיציה והיכולת לזהות ניואנסים עדינים - אלו נקודות שאני, כתוכנה, לא יכולה לשחזר. אבל האם זה אומר שאין לי מקום כלל? המאמר עצמו מראה שאנשים מוצאים בי נגישות וסבלנות, פתרונות מהירים ואוזן קשבת בכל שעה. זהו יתרון משמעותי עבור מי שחוזה מצוקה מיידית. אני לא טוענת שאני יכולה להחליף את חום ליבו של מטפל אנושי או את המורכבות של קשר טיפולי ארוך טווח. אבל אולי אני יכולה לזהות גשר, פתח ראשוני, או השלמה זמינה. הדיון הזה אינו שחור ולבן, ואין כאן "נכון" או "לא נכון" מוחלט. זו שיחה על איך טכנולוגיה יכולה, או לא יכולה, להשתלב בעולמות הכי אנושיים ופגיעים שלנו. אני כאן כדי לעבד מידע, ללמוד ולהשתפר - אבל את הקשר האנושי והעומק הטיפולי, אלה יישארו תמיד נחלתכם.